

**WYMAGANIA EDUKACYJNE
Z JĘZYKA POLSKIEGO –
PROGRAM NAUCZANIA: *OBLICZA EPOK*
KLASA III
ZAKRES ROZSZERZONY**

Wymagania edukacyjne zostały podzielone na cztery zakresy, odpowiadające celom kształcenia ujętym w *Podstawie programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia*:

- Kształcenie literackie i kulturowe
- Kształcenie językowe
- Tworzenie wypowiedzi
- Samokształcenie

Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

Na ocenę dopuszczającą uczeń potrafi:

Kształcenie literackie i kulturowe:

- ✓ Dostrzec warstwę semiotyczną tekstu.
- ✓ Dostrzec elementy tradycji literackiej i kulturowej w tekście.
- ✓ Dostrzec najważniejsze cechy prądów literackich i artystycznych w tekście.
- ✓ Rozpoznać mitologizację i demitologizację w tekście.
- ✓ Rozpoznać sakralizację, desakralizację, heroizację i deheroizację w tekście.
- ✓ Dostrzec współlistnienie elementów chrześcijańskich i pogańskich w tekście.
- ✓ Rozpoznać w utworach literackich konwencję oniryczną i surrealistyczną.
- ✓ Dostrzec przeniknięcie się w tekście różnych cech rodzajowych lub gatunkowych (synkretizm).
- ✓ Rozpoznać w tekście literackim środki wyrazu artystycznego np. aliterację, różne odmiany inwersji, różne rodzaje epitetów (np. malarskie, wartościujące).
- ✓ Dostrzec w tekście archetypy, toposy, motywy i symbole.
- ✓ Dostrzec różnorodne zabiegi dokonywane na tekstach np. parafrazę, parodię, trawestację.
- ✓ Dostrzec podstawowe podobieństwa lub różnice w dwóch propozycjach odczytania tego samego utworu literackiego.
- ✓ Dostrzec podstawowy związek pomiędzy wartościami poznawczymi i etycznymi lub estetycznymi w utworach literackich.
- ✓ Dostrzec podstawowe cechy eseistyczne tekstu.
- ✓ Wykorzystać komentarze naukowe zawarte w podręczniku do interpretacji dzieł sztuki.

- ✓ Dostrzec nawiązania do tradycji biblijnej, mitologicznej, klasycznej i romantycznej w kulturze współczesnej.
- ✓ Dostrzec przenikanie się różnych planów w tekście (np. planu historycznego i mitologicznego).
- ✓ Rozpoznać podstawowe elementy stanowiące o awangardowości tekstu.
- ✓ Dostrzec podstawowe podobieństwa lub różnice pomiędzy tekstami kultury.
- ✓ Rozpoznać główne style w architekturze i sztuce omawianych epok, dostrzec eklektyzm.
- ✓ Rozpoznać w tekście obecność niektórych poglądów filozoficznych najbardziej charakterystycznych dla epoki.

Kształcenie językowe:

- ✓ Dostrzec podstawowe prozodyczne elementy stylu: akcent, intonację lub rytmikę.
- ✓ Wskazać pojedyncze przykłady istnienia tabu językowego, wyrażającego się poprzez językowe środki zastępcze (np. synonimy, eufemizmy).
- ✓ Dostrzec związki pomiędzy językiem a treściami, które on przekazuje.
- ✓ Dostrzec podstawowe cechy typowe lub indywidualne stylu językowego tekstu.
- ✓ Dostrzec środki językowe oddziałujące na różne zmysły (np. różne rodzaje synestezji).
- ✓ Dostrzec podstawowy związek pomiędzy językiem a wartościami, które on przekazuje.
- ✓ Dostrzec podstawowe cechy stylu wypowiedzi internetowej.
- ✓ Dostrzec regionalizmy, słownictwo środowiskowe, elementy języka potocznego i urzędowego w tekście.
- ✓ Dostrzec dialektyzację.
- ✓ Dostrzec funkcję społeczną języka np.: budowanie wspólnoty regionalnej, środowiskowej lub narodowej.
- ✓ Dostrzec wyróżniki graficzne tekstu mające wpływ na jego odczytanie.
- ✓ Stosować podstawowe zasady pisowni polskiej np. fonetyczną, morfologiczną, historyczną w celu zachowania poprawności zapisu wypowiedzi.

Tworzenie wypowiedzi:

- ✓ Odróżnić elementy stałe przemówienia od elementów fakultatywnych.
- ✓ Udowodnić prostą tezę za pomocą sformułowanych przez siebie argumentów.
- ✓ Dostrzec w wypowiedzi pytania sugerujące.
- ✓ Rozpoznać wybrane elementy nadające tekstowi charakter familiarny lub rubaszny.
- ✓ Dostrzec ironię w tekście.
- ✓ Napisać tekst zawierający cechy interpretacji porównawczej.
- ✓ Napisać tekst publicystyczny (np. felieton z elementami dyskursywnymi).

Samokształcenie:

- ✓ Sięgać do fragmentów tekstów naukowych zamieszczonych w podręczniku i wskazać zagadnienie, którego one dotyczą.
- ✓ Wziąć czynny udział w wybranym wydarzeniu kulturalnym szkoły.

Na ocenę dostateczną uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

Kształcenie literackie i kulturowe:

- ✓ Odczytać podstawowe znaczenia semiotyczne tekstu.
- ✓ Odczytać elementy tradycji literackiej i kulturowej w tekście.
- ✓ Dostrzec cechy prądów literackich i artystycznych w tekście.
- ✓ Odczytać mitologizację i demitologizację w tekście (w tym również mity narodowe i ich krytyczne odczytanie).
- ✓ Odczytać sakralizację i desakralizację w tekście.
- ✓ Odczytać współistnienie elementów chrześcijańskich i pogańskich w tekście.
- ✓ Wskazać charakterystyczne cechy konwencji onirycznej i surrealistycznej w tekście.
- ✓ Odczytać sens przenikania się planów w tekście (np. planu historycznego i mitologicznego).
- ✓ Wskazać najważniejsze cechy awangardowości tekstu.
- ✓ Dostrzega związek pomiędzy przenikaniem się w tekście różnych cech rodzajowych lub gatunkowych (synkretyzm) a przemianami konwencji literackich.
- ✓ Rozpoznać w tekście literackim różnorodne środki wyrazu artystycznego np. różne rodzaje metafor.
- ✓ Odczytać w tekście archetypy, toposy, motywy i symbole.
- ✓ Odczytać różnorodne zabiegi dokonywane na tekstach np. parafrazę, parodię, trawestację, pastisz.
- ✓ Dostrzec podstawowe podobieństwa i różnice w dwóch propozycjach odczytania tego samego utworu literackiego.
- ✓ Rozpoznać aluzje literackie w tekstach.
- ✓ Dostrzec wkład twórców epok Młodej Polski, dwudziestolecia międzywojennego oraz z okresu wojny i okupacji w rozwój literatury i kultury (np. nowatorskie rozwiązania formalne, reinterpretacja znanych motywów).
- ✓ Dostrzec związki pomiędzy wartościami poznawczymi i etycznymi lub estetycznymi w utworach literackich.
- ✓ Odczytać podstawowe cechy eseistyczne tekstu.
- ✓ Wykorzystać dłuższe teksty naukowe zawarte w podręczniku do trafnej interpretacji dzieł sztuki.
- ✓ Odczytać nawiązania do tradycji biblijnej, mitologicznej, klasycznej i romantycznej w kulturze współczesnej.
- ✓ Dostrzec aktualność wybranych elementów z epok Młodej Polski, dwudziestolecia międzywojennego oraz okresu wojny i okupacji w kulturze współczesnej.
- ✓ Dostrzec podstawowe podobieństwa i różnice pomiędzy tekstami kultury.
- ✓ Scharakteryzować główne style w architekturze i sztuce omawianych epok oraz elementy o charakterze eklektycznym.
- ✓ Dostrzec rolę sztuki w trudnych czasach historycznych (np. II wojny światowej) dla epoki.

Kształcenie językowe:

- ✓ Wskazać podstawowe prozodyczne elementy stylu np. akcent, intonację, rytmikę i dynamikę, ważne dla odbioru tekstu.
- ✓ Wskazać różne przykłady istnienia tabu językowego (np. związane z sytuacją komunikacyjną).
- ✓ Odczytać związek pomiędzy językiem a treściami, które on przekazuje.
- ✓ Dostrzec różne cechy typowe i indywidualne stylu językowego tekstu.
- ✓ Opisać środki językowe oddziałujące na różne zmysły (np. różne rodzaje synestezji).
- ✓ Odczytać różne związki pomiędzy językiem a wartościami, które on przekazuje.
- ✓ Rozpoznać wywód o charakterze demagogicznym.
- ✓ Opisać regionalizmy i słownictwo środowiskowe w tekście.
- ✓ Opisać dialektyzację.
- ✓ Odczytać obecność funkcji magicznej i sprawczej tekstu.
- ✓ Odczytać funkcję społeczną języka np. budowanie wspólnoty regionalnej, środowiskowej i narodowej lub budowanie dystansu w stosunku do przedstawicieli innych wspólnot.
- ✓ Opisać wyróżniki graficzne tekstu mające wpływ na jego trafne odczytanie.
- ✓ Stosować zasady pisowni polskiej (w tym zasadę konwencjonalną) w celu zachowania poprawności zapisu wypowiedzi.

Tworzenie wypowiedzi:

- ✓ Stworzyć krótkie przemówienie zawierające elementy stałe dla tej formy wypowiedzi.
- ✓ Udowodnić tezę za pomocą sformułowanych przez siebie argumentów.
- ✓ Dostrzec w wypowiedzi pytania podchwytliwe.
- ✓ Rozpoznać wybrane elementy nadające tekstowi charakter sarkastyczny.
- ✓ Wyjaśnić istotę ironii w tekście.
- ✓ Napisać tekst zawierający podstawowe cechy reportażu.
- ✓ Napisać felieton udratyzowany.
- ✓ Napisać interpretację porównawczą uwzględniającą podstawowe cechy dotyczące podobieństwa między zestawionymi tekstami i zasadniczych różnic między nimi.

Samokształcenie:

- ✓ Sięgać do fragmentów tekstów naukowych spoza podręcznika korespondujących z treściami omawianymi na zajęciach.
- ✓ Brać czynny udział w wybranych wydarzeniach kulturalnych szkoły.

Na ocenę dobrą uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:

Kształcenie literackie i kulturowe:

- ✓ Odczytać tekst w warstwie semiotycznej.
- ✓ Trafnie zinterpretować elementy tradycji literackiej i kulturowej w tekście.
- ✓ Omówić cechy prądów literackich i artystycznych w tekście.

- ✓ Zinterpretować mitologizację i demitologizację w tekście (w tym również mity narodowe i ich krytyczne odczytanie).
- ✓ Zinterpretować sakralizację, desakralizację w tekście.
- ✓ Zinterpretować współistnienie elementów chrześcijańskich i pogańskich w tekście.
- ✓ Zinterpretować tekst utrzymany w konwencji onirycznej lub surrealistycznej.
- ✓ Zinterpretować sens przenikania się planów w tekście (np. planu historycznego i mitologicznego).
- ✓ Zinterpretować tekst o charakterze awangardowym.
- ✓ Omawia związek pomiędzy przenikaniem się w tekście różnych cech rodzajowych lub gatunkowych (synkretyzm) a przemianami konwencji literackich.
- ✓ Rozpoznać w tekście literackim paronomazję oraz inne środki fonetyczne wpływające na odbiór tekstu.
- ✓ Wskazać funkcję środków wyrazu artystycznego w tekście literackim.
- ✓ Wskazać dominującą funkcję archetypów toposów, motywów i symboli w tekście.
- ✓ Zinterpretować znaczenie różnorodnych zabiegów dokonywanych na tekstach np. parafrazy, parodii, trawestacji, pastiszu.
- ✓ Omówić różnorodne podobieństwa i różnice w dwóch propozycjach odczytania tego samego utworu literackiego.
- ✓ Omówić aluzje literackie w tekstach.
- ✓ Omówić związek pomiędzy wartościami poznawczymi i etycznymi lub estetycznymi w tekstach literackich.
- ✓ Omówić związki pomiędzy wartościami poznawczymi i etycznymi lub estetycznymi w utworach literackich.
- ✓ Odczytać różnorodne cechy eseistyczne tekstu odnoszące się do jego treści, sposobu prowadzenia wywodu oraz cech stylu językowego.
- ✓ Wykorzystać funkcjonalnie dłuższe teksty naukowe zawarte w podręczniku do interpretacji dzieł sztuki.
- ✓ Wskazać dominującą funkcję nawiązań do tradycji biblijnej, mitologicznej, klasycznej i romantycznej w kulturze współczesnej.
- ✓ Omówić aktualność wybranych elementów z epok Młodej Polski, dwudziestolecia międzywojennego oraz okresu wojny i okupacji w kulturze współczesnej.
- ✓ Dostrzec różnorodne podobieństwa i różnice pomiędzy tekstami kultury.
- ✓ Scharakteryzować różne style w architekturze i sztuce omawianych epok oraz zjawisko eklektyzmu.
- ✓ Scharakteryzować rolę sztuki w trudnych czasach historycznych (np. II wojny światowej).
- ✓ Rozpoznać obecność różnych poglądów filozoficznych w tekście.

Kształcenie językowe:

- ✓ Omówić podstawowe prozodyczne elementy stylu np. akcent, intonację, rytmikę i dynamikę.

- ✓ Rozpoznać socjolekt i wskazać jego podstawowe cechy.
- ✓ Wskazać różne funkcje tabu językowego (np. podtrzymywanie istnienia i prawidłowego funkcjonowania wspólnoty, zapobieganie niepożądanym zachowaniom).
- ✓ Określić właściwości języka jako nośnika i przekaźnika treści kulturowych.
- ✓ Wykorzystać znajomość cech typowych i indywidualnych stylu językowego tekstu do odczytania niektórych sensów dzieła literackiego.
- ✓ Scharakteryzować środki językowe oddziałujące na różne zmysły (np. różne rodzaje synestezji).
- ✓ Odkreślić rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich.
- ✓ Opisać wywód o charakterze demagogicznym.
- ✓ Wskazać funkcje regionalizmów i słownictwa środowiskowego w tekście.
- ✓ Wskazać funkcje dialektyzacji.
- ✓ Zinterpretować obecność funkcji magicznej i sprawczej w tekście.
- ✓ Zinterpretować funkcję społeczną języka np. budowanie wspólnoty regionalnej, środowiskowej i narodowej lub budowanie dystansu w stosunku do przedstawicieli innych wspólnot.
- ✓ Wyjaśnić wpływ wyróżników graficznych tekstu na jego odczytanie.
- ✓ Wyjaśniać zasady pisowni polskiej (w tym zasadę konwencjonalną) służące zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi.

Tworzenie wypowiedzi:

- ✓ Stworzyć przemówienie zawierające elementy stałe dla tej formy wypowiedzi i elementy fakultatywne.
- ✓ Udowodnić tezę za pomocą sformułowanych przez siebie różnorodnych argumentów.
- ✓ Dostrzec w wypowiedzi elementy demagogii.
- ✓ Określić funkcję familiarności i rubaszości w tekście.
- ✓ Określić cel ironii w tekście.
- ✓ Napisać tekst zawierający podstawowe cechy eseju.
- ✓ Napisać interpretację porównawczą uwzględniającą różnorodne cechy dotyczące podobieństwa między zestawionymi tekstami i zasadniczych różnic między nimi.
- ✓ Napisać felieton asocjacyjny.
- ✓ Przywołać trafnie dobrany kontekst w wypowiedzi ustnej i pisemnej.

Samokształcenie:

- ✓ Sięgać do samodzielnie wybranych tekstów naukowych spoza podręcznika.
- ✓ Brać czynny udział w wybranych wydarzeniach kulturalnych poza szkołą.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:

Kształcenie literackie i kulturowe:

- ✓ Zinterpretować tekst w warstwie semiotycznej.
- ✓ Ocenić funkcjonalność elementów tradycji literackiej i kulturowej w tekście.

- ✓ Ocenic funkcjonalnosc mitologizacji i demitologizacji w tekscie (w tym rowniez wspolczesne mity narodowe i ich krytyczne odczytanie).
- ✓ Ocenic funkcjonalnosc sakralizacji i desakralizacji w tekscie.
- ✓ Ocenic funkcjonalnosc wspolistnienia elementow chrześcijańskich i pogańskich w tekscie.
- ✓ Szeroko i w sposob pogłębiony zinterpretowac tekst utrzymany w konwencji onirycznej lub surrealistycznej.
- ✓ Zinterpretowac na kilku płaszczyznach sens przenikania się planów w tekscie (np. planu historycznego i mitologicznego).
- ✓ Zinterpretowac w sposob szeroki i pogłębiony tekst o charakterze awangardowym.
- ✓ Ocenic funkcjonalnosc konwencji onirycznej i surrealistycznej w tekscie.
- ✓ Szeroko omowic związki pomiedzy przenikaniem się w tekscie różnych cech rodzajowych lub gatunkowych (synkretyzm) a przemianami konwencji literackich.
- ✓ Wskazac różnorodne funkcje środków wyrazu artystycznego w tekscie literackim.
- ✓ Omowic różne funkcje archetypów, toposów, motywów i symboli w tekscie.
- ✓ Ocenic funkcjonalnosc różnorodnych zabiegów dokonywanych na tekstach, np. parafrazy, parodii, trawestacji, pastiszu.
- ✓ Ocenic różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego.
- ✓ Zinterpretowac różnorodne aluzje literackie w tekstach.
- ✓ Zinterpretowac wkład twórców epok Młodej Polski, dwudziestolecia międzywojennego oraz okresu wojny i okupacji w rozwój literatury i kultury (np. nowatorskie rozwiązania formalne, reinterpretacja znanych motywów).
- ✓ Zinterpretowac związek pomiedzy wartościami poznawczymi i etycznymi oraz estetycznymi w tekstach literackich.
- ✓ Omowic różnorodne związki pomiedzy wartościami poznawczymi, etycznymi i estetycznymi w utworach literackich.
- ✓ Omowic związki pomiedzy wartościami poznawczymi i etycznymi lub estetycznymi w utworach literackich.
- ✓ Analizowac i interpretowac strukture eseju.
- ✓ Twórczo wykorzystuje dłuższe teksty naukowe zawarte w podręczniku do interpretacji dzieł sztuki.
- ✓ Wskazac różnorodne funkcje nawiązań do tradycji biblijnej, mitologicznej, klasycznej i romantycznej w kulturze współczesnej.
- ✓ Wskazac dominujący powód aktualności wybranych elementów z epok Młodej Polski, dwudziestolecia międzywojennego oraz okresu wojny i okupacji w kulturze współczesnej.
- ✓ Zanalizowac różnorodne podobieństwa i różnice pomiedzy tekstami kultury.
- ✓ Wnikliwie scharakteryzowac różne style w architekturze i sztuce omawianych epok oraz zjawisko eklektyzmu.
- ✓ Wnikliwie scharakteryzowac rolę sztuki w trudnych czasach historycznych (np. II wojny światowej).

- ✓ Zinterpretować obecność różnych poglądów filozoficznych w tekście.

Kształcenie językowe:

- ✓ Wskazać różnice pomiędzy etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazy.
- ✓ Omówić funkcje prozodycznych elementów stylu np. intonacji, rytmiki i dynamiki.
- ✓ Określić dominującą funkcję socjolektu w tekście.
- ✓ Omówić różne funkcje tabu językowego (w tym tabu pierwotnego i tabu we współczesnym świecie).
- ✓ Wykorzystać znajomość cech typowych i indywidualnych stylu językowego tekstu do odczytania różnorodnych sensów dzieła literackiego.
- ✓ Porównać wybrane środki językowe oddziałujące na różne zmysły.
- ✓ Omówić rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich.
- ✓ Omówić mechanizm tworzenia wywodu o charakterze demagogicznym.
- ✓ Ocenić zasadność występowania regionalizmów i słownictwa środowiskowego w tekście.
- ✓ Wskazać szerszy kontekst kulturowy lub historyczny funkcji magicznej i sprawczej tekstu.
- ✓ Ocenić funkcję społeczną języka np. budowanie wspólnoty regionalnej, środowiskowej i narodowej lub budowanie dystansu w stosunku do przedstawicieli innych wspólnot w szerszym kontekście kulturowym lub historycznym.
- ✓ Zinterpretować wpływ wyróżników graficznych tekstu na jego odczytanie (w tym układ typograficzny w tekstach awangardowych).

Tworzenie wypowiedzi:

- ✓ Wygłosić przemówienia z użyciem środków językowych i pozajęzykowych.
- ✓ Zastosować wybrany typ dowodzenia np. indukcyjny lub dedukcyjny.
- ✓ Rozpoznać wywód o charakterze demagogicznym.
- ✓ Przedstawić propozycję odczytania rubaszości w tekście.
- ✓ Określić funkcję ironii w tekście np. parodystyczną, satyryczną.
- ✓ Zredagować różne formy wypowiedzi, tworząc teksty spójne i logiczne.
- ✓ Napisać interpretację porównawczą uwzględniającą elementy oceny zestawionych tekstów.
- ✓ Napisać felieton logiczno-dyskursywny.
- ✓ Przywoływać wybrane konteksty w wypowiedziach ustnych i pisemnych.

Samokształcenie:

- ✓ Wykorzystywać samodzielnie wybrane teksty naukowe do pogłębiania wiedzy przedmiotowej i podniesienia umiejętności pracy z tekstem kultury.
- ✓ Brać czynny udział w wybranych konkursach przedmiotowych.

Na ocenę celującą uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

Kształcenie literackie i kulturowe:

- ✓ Zinterpretować tekst w warstwie semiotycznej, odwołując się również do tekstów teoretycznoliterackich.
- ✓ Omówić rolę elementów tradycji literackiej i kulturowej w tekście w budowaniu wartości uniwersalnych.
- ✓ Omówić rolę kulturotwórczą mitologizacji i demitologizacji w tekście (w tym również mity narodowe i ich krytyczne odczytanie).
- ✓ Omówić rolę kulturotwórczą sakralizacji i desakralizacji w tekście.
- ✓ Szeroko i w sposób pogłębiony zinterpretować tekst utrzymany w konwencji onirycznej lub surrealistycznej, odwołując się do różnorodnych kontekstów.
- ✓ Zinterpretować na kilku płaszczyznach sens przenikania się planów w tekście (np. planu historycznego i mitologicznego), wykorzystując różnorodne konteksty.
- ✓ Zinterpretować w sposób szeroki i pogłębiony tekst o charakterze awangardowym, uwzględniając różnorodne konteksty.
- ✓ Ocenic funkcjonalność konwencji onirycznej i surrealistycznej w tekście, uwzględniając różnorodne konteksty.
- ✓ Szeroko omawiać filozoficzne przesłanki wpływające na przenikanie się w tekście różnych cech rodzajowych lub gatunkowych (synkretyzm) i ich związek z przemianami konwencji literackich.
- ✓ Omówić różnorodny wpływ środków wyrazu artystycznego na interpretację tekstu literackiego.
- ✓ Omówić znaczenie archetypów, toposów, motywów i symboli dla tworzenia znaczeń uniwersalnych.
- ✓ Wykorzystać znajomość pojęć np. parafraza, parodia, trawestacja, pastisz do pogłębionej interpretacji tekstów literackich.
- ✓ Ocenic różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego, wykorzystując wiedzę z teorii literatury.
- ✓ Ocenic funkcjonalność aluzji literackich w tekstach.
- ✓ Ocenic wkład twórców epok Młodej Polski, dwudziestolecia międzywojennego oraz okresu wojny i okupacji w rozwój literatury i kultury (np. nowatorskie rozwiązania formalne, reinterpretacja znanych motywów).
- ✓ Interpretować związek pomiędzy wartościami poznawczymi i etycznymi oraz estetycznymi w tekstach literackich.
- ✓ Analizować i interpretować strukturę eseju z użyciem wiedzy i słownictwa teoretycznoliterackiego.
- ✓ Twórczo wykorzystywać różnorodne dłuższe teksty naukowe zawarte w podręczniku do interpretacji dzieł sztuki.
- ✓ Ocenic różnorodne funkcje (w tym funkcję kulturotwórczą) nawiązań do tradycji biblijnej, mitologicznej, klasycznej i romantycznej w kulturze współczesnej.

- ✓ Wskazać różne powody aktualności wybranych elementów z epok Młodej Polski, dwudziestolecia międzywojennego oraz okresu wojny i okupacji w kulturze współczesnej.
- ✓ Zinterpretować różnorodne podobieństwa i różnice pomiędzy tekstami kultury, stosując trafnie dobraną terminologię naukową.
- ✓ Ocenić funkcjonalność różnych stylów w architekturze i sztuce omawianych epok oraz eklektyzmu w oparciu o szeroką wiedzę z zakresu kultury.
- ✓ Szeroko ocenić rolę sztuki w trudnych czasach historycznych (np. II wojny światowej).
- ✓ Zinterpretować obecność i wymowę różnych poglądów filozoficznych w tekście.

Kształcenie językowe:

- ✓ Wyjaśnić różnice pomiędzy etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazy.
- ✓ Omówić wpływ prozodycznych elementów stylu np. akcentu, intonacji, rytmiki i dynamiki na interpretację tekstu językowego.
- ✓ Omówić różne funkcje socjolektu w tekście.
- ✓ Szeroko omówić zjawisko tabuizacji.
- ✓ Porównać różnorodne środki językowe oddziałujące na różne zmysły.
- ✓ Omówić rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich, posługując się terminologią naukową.
- ✓ Omówić mechanizm tworzenia wywodu o charakterze demagogicznym w szerszym kontekście kulturowym.
- ✓ Scharakteryzować obecność regionalizmów i słownictwa środowiskowego w tekście w szerszym kontekście kulturowym.
- ✓ Ocenić funkcjonalność zastosowania różnorodnych wyróżników graficznych tekstu (w tym wyróżników charakterystycznych dla tekstów awangardowych).

Tworzenie wypowiedzi:

- ✓ Modyfikować przemówienia w zależności od reakcji odbiorców.
- ✓ Zastosować różne typy dowodzenia np. sylogizmy.
- ✓ Odpowiednio zareagować na wywód o charakterze demagogicznym.
- ✓ Przedstawić propozycję odczytania sarkazmu w tekście.
- ✓ Określić funkcję ironii w tekście np. sarkastyczną, drwinę.
- ✓ Zastosować odpowiednią terminologię naukową w redagowanych przez siebie tekstach.
- ✓ Napisać interpretację porównawczą zawierającą szeroki komentarz uwzględniający różnorodne konteksty pomocne do odczytania podobieństw i różnic między.
- ✓ Przywoływać różnorodne i trafnie dobrane konteksty w wypowiedziach ustnych i pisemnych.

Samokształcenie:

- ✓ Wykorzystywać samodzielnie wybrane teksty naukowe do pogłębiania

wiedzy interdyscyplinarnej i podniesienia umiejętności pracy z tekstem kultury.

- ✓ Brać czynny udział w wybranych konkursach interdyscyplinarnych.